

о. Василь Ваврик-УСВВ
ДЕ ПЕТРО
ТАМ
ЦЕРКВА

diasporiana.org.ua

• СЛОВО ДОБРОГО ПАСТИРЯ •

Ч. 161/52.

Ню Йорк, 23 серпня 1952.

Книжечка о. Василя Ваврика, ЧСВВ, п.з.
“Де Петро, там Церква” може бути дру-
кована.

о. ІН. ЛОТОЦЬКИЙ, ЧСВВ, в.р.
Протоігумен

*

Ніщо не противиться виданню.
Філадельфія, 5 вересня 1952.

о. Др. ВАСИЛЬ ВАСИЛИК,
Єпархіальний Цензор

*

Ч. 2012/52.М.

Дозволяється видати.
Філадельфія, 6 вересня 1952.

† КОНСТАНТИН,
Єпископ

*

Обкладинка роботи С. Гординського

ДЕ ПЕТРО, ТАМ ЦЕРКВА

Написав
о. Василь Ваврик, ЧСВВ

СЛОВО ДОБРОГО ПАСТИРЯ
Видавництво О.О. Василян
в ЗДА

Рік III.

Ч. 10.

Жовтень, 1952

Каже йому Ісус: “Паси віці мої” (Ів. 21, 17).

В одному поїзді їхало багато людей. Їхали вони довгий час. Як звичайно — поволі між ними почались жартівливі й поважні розмови. І так вже воно якось буває, що при поважніших розмовах люди не поминуть ніколи питання релігії. От і між нашими подорожніми зійшла бесіда на віру, на різні церкви. Багато було бесідників, багато й думок було. Кожний, що належав до якоїсь релігійної групи, вихвалював свою. Обіч усіх сидів собі тихо старший чоловік. Він спокійно кутив свою люльку, задоволений глядів крізь вікно на пробігаючі краєвиди.

Коли бесідники вичерпали свої докази й у вагоні зачало стихати, тоді один із них, що довгий час слідкував за спокійним подорожним при вікні,

приступив до нього та й запитав: “Пане, чи вас не цікавлять такі великі питання? Як ви можете так спокійно сидіти й не висловити своєї думки?” . . . Подорожній усміхнувся: “Позвольте ,добродію, спитати вас дещо.” — “Прошу дуже.” — “Чи ви знаєте, що Христос прийшов на землю, жив із нами, учив людей і перед відходом з нашої землі оснував свою Церкву для нас?” — “Так!” — “Ну, то вам тепер не лишається нічого іншого, як тільки знайти, котра то є ота Христова Церква . . .”

І спокійно він почав далі курити свою люльку й задоволено оглядати краєвид. Але його відповідь так вплинула на того добродія, що він направду почав шукати: котра то є Христова Церква між нинішніми сотками різних церков і церковок. Кінець його шукання був ось такий: він став католиком, як і той спокійний і задоволений подорожній . . .

**
*

Наші книжечки “Слова Доброго Пастиря” вже довгий час говорять до своїх читачів про Христову Церкву. Нині церков — багато. Вони між собою багато різняться, противляться одна одній. Не можуть же вони всі бути Христові, не можуть

вони всі бути Ним основані. Як є один Бог і один Христос, то мусить бути й одна Церква, і одна віра! Де ж вона, котра ж то вона? Ось, на це питання починаємо тепер відповідати.

Незабутній спомин

В місті Римі, в одній з найкращих християнського світу базилік — св. Апостола Петра, відбувалась одна з найбільше святочних подій. Папа Римський проголошував нових святих Божих угодників, відбувалось торжество канонізації. Непроглядні маси людей вщерть заповнили незміренну святиню. Велич папського походу, — краса й достоїнство церковних одягів та співу, шум, клетіт і крик захоплених вірних, що вітали старенького, сивого Папу Пія XI; — опісля ж свята відправа й торжественне проголошення нових святих, — все те западало глибоко в моє серце, в мою пам'ять, у найглибші закутини душі солодким і дорогим спомином.

Скінчилось усе. Маси людей плили рікою до широких брам базиліки й виливались крізь них, як через тісне гирло, на широчезний лиман — площу перед святиною. Я стояв у бічній

наві й приглядався тим ріжним лю-
дям — прочанам, дітям ріжних на-
родів, ріжних мов, ріжних земель;
усі вони тут такі собі близькі, такі
щасливі, як діти одної родини в домі
свого найріднішого батька.

Коли вже просунулись неспокійні
й бурхливі хвилі народу, тоді від
гробу св. Апостола Петра з навколі-
шок піднялись чотири старики. Не
старі вони роками, а терпіння злама-
ло їх силу завчасу. Це литовський
католицький єпископ Матульоніс і
трьох його священиків — товаришів
неволі, тюрми, сибірської каторги.
Проти всякого сподівання вирятунані
з кігтів червоних катів, вони сьогодні
були свідками папської торжествен-
ної відправи. Шкутильгаючи, наляга-
ючи на поламані в тюрмах ноги,
підтримуючи один одного, оті муче-
ники 20-го віку відходили від гробу
св. Ап. Петра. Вірности їх для Нього
не зламав найлютіший кат. Набли-
зився я до них, щоб від єпископа-
страдальця випросити благословен-
ня... На його очах і на очах його
священиків побачив я свіжі, незасохлі
ще сльози... Немов не бачучи світу,
вони йшли поволі й півголосом мови-
ли: *“ет унам, санктам, католікам ет
апостолікам екклезіям”* — *“вірую в
єдину, святу, католицьку й апостоль-*

ську Церкву...” Я не мав смілости приступити до єпископа-мученика; не хотів вірчуватись і зтягати їх із засвітів до нашої бідної дійсности. Поволі-поволі вони відходили від мене. Я довго-довго дивився за ними. І картина тих чотирьох сибіраків-калік, недомучених за їх любов до Христа та до Його святої Церкви на землі, западала щораз глибше в мою душу... й закривала собою, своєю могучою дійсністю всі вражіння з попередніх торжеств. Оставалось понад них одне й найбільше, що й до сьогодні живе, вражіння їх глибокої щирої, дитинної та рівночасно такої мужеської віри в поламаних тілах і ненадламаних душах! Вони пішли... А я звернувся до престолу і до гробу св. Ап. Петра. Станув на тім же місці, де пару хвилин тому клячали оті недобиті Христові ісповідники. Від гробу св. Апостола мої очі зустрінули на цілу довжину святилища розмальований напис двома мовами літургії: мовою грецькою і латинською. Слова ж того напису говорять: *“Ти є Петро-Скала. І на цій скалі Я побудую Церкву мою, а брами пекла не переможуть її!”*

Від спомину перейдім до нашої книжечки. Шукаємо відповіді, шукаємо певного дороговказу: де знайти

нам правдиву Христову Церкву? Ось вона: тут — де св. Ап. Петро! Тут — де є той апостол, котрсьму Христос сказав, що на нїм збудує свою Церкву; той апостол, котрому казав пасти Його ягнят, овечок і овець... Ми не хочемо іншої Церкви, лише тієї, яку нам оснував Христос. І не можемо знайти Її поза тою одною, що була побудована — що стоїть до сьогодні, твердо поставлена на Петрі-Скалі, — що єдина через усі минулі віки до слів Христових відкликала, відкликається й буде до суду зіку відкликатись!

Дивне, але правдиве

Крім католиків ми знаходимо сьогодні на світі православних і протестантів, що признаються за християн; вони кажуть про свої церкви, що це Христові церкви. І католики, й православні, й протестанти тримають на своїх престолах, або в своїх церквах (бо в багатьох протестантів престолів нема) св. Письмо. В св. книгах, у св. Євангеліях ми читаємо історію Христового життя та й історію першої Церкви по Христовім вознесенні. І католики, і православні признають св. Письмо за *одне* з джерел нашої св. віри. Протестанти ще більше (хоч неправильно), кажуть,

що св. Письмо це єдине джерело нашої віри.

А все таки, ті самі православні, і ті самі протестанти, що так дуже покладаються на св. Письмо, коли приходить питання про Христом построєну св. Церкву, про Церкву побудовану на Петрі-Скалі, коли приходиться говорити про першого Пастиря в Христовому стаді, тоді всі вони проти найясніших слів Христа, проти найясніших доказів із Діяній Апостолів перечать, що Христос зробив Петра Апостола основою своєї Церкви та й що св. Петро й другі св. Апостоли були свідомі тієї волі свого Учителя й поступали за нею. Справді, дивне, хоч, на жаль, правдиве! Покликатись на св. Письмо і відразу ж його відкидати!

В оцій нашій книжечці ми виложимо перед очі читача все, що в св. Євангеліях і Діяніях Апостолів знаходимо про св. Ап. Петра. Поволі перейдемо різні події, різні думки, наведемо їх так, як вони правдиво знаходяться в св. книгах, а тоді не будемо багато говорити. Сам читач нехай собі скаже: яка була правдива воля Христа, якої власне Церкви Він хотів, кого зробив головою в своїй Церкві, кому поручив дбати за неї, кого зробив своїм заступником, сво-

їм — як кажемо — намісником у своїй св. Церкві?

Св. Петро у Євангелії

Є три найважливіші місця в св. Євангеліях, у яких Христос ясно висловлює свою волю—зробити Петра своїм заступником. Але про них буде мова дещо далі. Тепер ми поглянемо, що говорять Євангелії про Петра від самого початку Христової прилюдної діяльності. Ті всі місця разом взяті вказують, що від першого покликання Петра на апостола, продовж трьох років прилюдної діяльності, Христос завжди відзначав Петра між іншими апостолами. Яка ж мала б бути інша причина цього, як не замір Христа зробити Петра, після своєї смерті, головою нового царства Божого на землі, головою Христової Церкви?

Петро був рибак з містечка Витсаїди над озером Генезарет. Батько його називався двома іменами: Йона — Йоан (дехто не дуже влучно ті два імена зливає в одне). Брат його був Андрій. В дома Петро називався Симон. Андрій привів Симона до Ісуса Христа, як уже сам з ап. Іваном став Христовим учнем. Христос зустрічає Симона дивним поглядом і дивними словами. Читаємо в Євангелії Івана (1, 42): *“Ісус же, поглянувши на ньо-*

го, сказав: ти є Симон, син Йоана; але ти будеш названий Кифа, (що значить Скала-Петро)."

У цім натяку ми ще не знаємо значіння нової назви. Її Христос вияснить пізніше. Одно є певне: щось великого задумує Христос про цього свого учня, бо відразу приобіцює йому зміну імени.

Такого імя ми не знаходимо в Ст. Завіті, або в єврейській історії. "Кифа" (слово арамейське) значить "скала." Завдання Петра-Скали ще не означене тут. Всі євангелисти знають про цю переміну імени Симона та нею користуються. Знає її опісля й св. Ап. Павло та й часто так називає св. Ап. Петра.

Значіння зміни імени в східніх народів дуже велике. Імя нове має означати нове завдання, нове становище даної особи. В Ст. Завіті Бог змінив два рази імя людині: Аврамові і Якову. Вони мали стати батьками нового народу, народу вибраного. Так і тепер, Петро має стати головою нового, Божого, вибраного народу, Христової Церкви. І тому дістає нове імя.

Та Христос не тільки змінює імя Петра. В дальшій тягу євангельської історії Він звязує його тісно з собою.

Ми бачимо, як Він з Петрового човна проповідує, Петрові дає чудесну ловлю риб і каже, що зробить його “ловцем людей” (Лк. 5, 1). Христос робить дім Петра своїм домом (Мт. 8, 14; Лк. 4, 38), там уздовляє тещу Петра (Мт. 8, 15). Туди приходять урядовці за податком і питають, — чи Христос заплатить. Христос каже Петрові йти зловити рибу й заплатити цей податок лише за них обох разом (Мт. 17, 24). Ось так, виявляє Христос тісню, неначе родинну, свою злуку з Петром. Кличе Петра прийти до Нього по воді (Мт. 14, 29). Петра бере всюди з Собою, навіть до найтайніших подій, напр. воскресення доньки Яїра (Мр. 5, 37), преображення (Мт. 17, 1), конання в Оливнім Городі (Мт. 26, 37); його посилає приготувати пасхальну вечерю (Лк. 22, 8). Петрові першому мие ноги (Ів. 13, 6), Петра найчастіше наминає, остерігає, картає, поучує, робить відповідальним за інших (Мт. 26, 40; Мр. 8, 33).

Апостоли свідомо йшли за Петром

Та не тільки Христос визначав Петра з-поміж інших апостолів. Сам Петро й товариші апостоли знали про це та й поступали згідно з тим. Ось, напр., Петро майже завжди говорить

в імені всіх апостолів, питає Христа, відповідає Йому, і то за себе, й за інших (напр. Мт. 15, 15; 19, 27; Мр. 8, 29; Лк. 9, 20; Ів. 6, 68). З тієї то причини може й треба пояснити собі ту — скажім — самопевність Петра: *“хоча б і всі соблазнились, я ніколи”* (Мт. 26, 33). Петро майже на кожному кроці виступає, як провідник апостолів. Іван оповідає про себе, як то він чекав при гробі Спасителя, щоб Петра впустити першого (Ів. 20, 8). Він також каже, як то Петро лише згадав, що йде ловити рибу, а зараз шістьох інших апостолів зголосились піти разом із ним (Ів. 21, 2).

Самі суперечки апостолів — хто з них буде перший у Христовім царстві, виринали щораз нові по кожному відзначенні Петра Христом (Мт. 18, 1; Мр. 9, 33; Лк. 22, 24). Поки Христос зовсім ясно не висловив своєї волі, а тільки проявляв її малими ознаками, поти вони сподівались, що може Спаситель схоче ще змінити свою волю.

Тому й опісля євангелисти в списку апостолів завжди ставляють св. Петра на першому місці, а Юду Іскаріота на останнім. Імена інших апостолів ніколи не йдуть тим самим порядком, але Петро завжди перший (Мт. 10, 2; Мр. 3, 16; Лк. 6, 14). Що

більше: св. Матей починає вичисляти імена апостолів так: *“перший Симон, що називається Петро.”* Оте слово: *“перший,”* ми не можемо брати в значінні: *“перший покликаний,”* бо він ним не був. Не був він перший, себто — найстарший роками. Він мусів бути з волі Христа *перший* достоїнством між апостолами.

Так само, Петро завсіди поставлений на першому місці, коли згадуються три найвірніші Христові апостоли (напр. Мр. 5, 37; Мт. 17, 1; Лк. 9, 28 ітд.).

Деколи в Євангеліях знаходимо коротке означення збору апостолів: *“Симон, (або) Петро і ті що з ним”* (Мр. 1, 36; Лк. 8, 45).

З тих усіх місць св. Євангелій наглядно бачимо, що якусь особливішу гідність Христос приготавляв для апостола Петра. Одначе, з них не бачимо, яке те достоїнство буде. Це щойно викажуть нам згадані три місця з Євангелій.

“Ти є Петро—Скала”

Перший з головних текстів св. Письма про першенство св. Петра в Христовій Церкві знаходиться в Євангелії св. Матея: *“Коли ж Ісус прийшов у сторони Кесарії Филипо-*

вої, запитав своїх учнів: Що кажуть люди про Сина чоловічого, хто він? Вони ж сказали: одні, що Іван Христитель, другі, що Ілля; інші ж — Єремія або один із пророків. Ісус каже їм: А ви як кажете, хто я? Симон Петро, відповідаючи, сказав: Ти Христос, Син Бога живого! Каже до нього Ісус: Блажен єси, Симоне, сину Йони! Бо не тіло й кров відкрили тобі, а Отець мій, що на небесах. То ж і я скажу тобі: Ти Петро і на цім камені збудую мою Церкву й ворота пекельні не переможуть її. І дам тобі ключі Царства небесного, і що звяжеш на землі, буде звязано на небесах, а що розвяжеш на землі, буде розвязано на небесах” (Мт. 16, 13-19).

Було це в половині другого року прилюдної діяльності Христа. Христос із своїми учениками покинув береги Генезаретського озера. Два дні йшли вони зеленою долиною східного берегу Йордану, на північ. Перед їх очами виднів могутній верх Гермону, вкритий і літом рештками снігу. У стіп гори розложилось серед джерел і зелені нове місто: Кесарія Филипова (Кесарія Іродова була над берегами Середземного Моря, в Самарії). З боку міста підноситься урвиста, 30 метрів висока скала; в тій

скалі велика печера й із тої печери випливає одне з найбільших джерел Йордану. На верху скали стояла святиня в честь римського імператора Августа: вся з білого мармору кидалась увічі кожному прохожому.

Ось тут, на тлі того краєвиду, сталась пропамятна подія. Христос попередню ніч перевів на довгій святій молитві. Це вказувало, що щось великого назріває. Зранку, по молитві, Христос із апостолами наближався до міста. І тоді запитав їх: *“За кого мене люди мають?”* Апостоли подали найріжніші людські думки. Люди вважали Христа за воскреслого з мертвих Івана Хрестителя, інші за пророка Іллю або Єремію. Іншими словами — всі вважали Христа не за самого Месію, але за Предтечу Месії. (Ілля і Єремія мали приготувати, по думці жидів, людей на прихід Месії.) Ісус не затримується на ніодній з тих людських думок. Питає далі, за кого Його мають самі апостоли. Це їх заскочило. Ніколи дотепер Він їх про те не питав. Чекав півтора року, щоб вони Його добре пізнали. Тепер вони мовчать. Коли ж вони мовчать, тоді Петро визнає за них усіх і за себе: Ти Месія (по грецьки Христос), Син Бога живого!

Петро визнає Христа очікуваним

і пророками заповідженим Месією і правдивим Сином живого Бога. Досі, так ясно і так разом іще ніхто не визнав цих обох правд, головних для Нового Завіту.

Христос приймає визнання Петра, одобрює його. Він у самім питанні неначе вказав уже на відповідь. *“За кого люди мають мене, Сина чоловічого.”* Слово *“Син чоловічий”* взяте з пророка Даниїла (7, 13); воно там означає Месію. Христос так себе називає 78 разів у св. Письмі. І тому каже до Петра: *“Блажен ти, Симоне, сину Йони.”* Не лише тому блажен, що визнав правду, але ще більше тому, бо свідомість тих правд ти дістав через об’явлення від небесного Вітця. *“Не тіло й кров,”* себто, ніхто з людей того тобі не сказав, але Отець мій відкрив тобі. Той сам Отець, до котрого відкликався колись Христос, як сини Зеvedея з мамою просили Його, щоб Він їх поставив коло Себе з правого й лівого боку. *“Не моє воно дати вам це, а кому приготував мій Отець”* (Мт. 20, 23). Той Отець тепер показав, кому Він те місце приготував: Петрові, бо йому одному між всіми апостолами об’явив дві найважливіші правди новозавітньої віри.

Христос говорить до Петра, нена-

че граючи словами. Він Себе назвав: Сином Чоловічим; Петро Його визнає: правдивим Сином Божим. Тепер Христос каже: Ти називаєшся Симон, син Йони. *“Але я кажу Тобі: Ти Кифа-Скала (Кифа: слово арамейське, по грецьки перекладається: петрос, петра), і на цій Кифі-скалі збудую Я Церкву мою, а брами пекла не переможуть її.”*

Розуміння тих слів для апостолів — ясне. Вони бачать перед собою на великій скелі могутню святиню імператора-божка. Її незнищимість майже очевидна. Стоїть вона на твердій основі й тому та вода, що випливає з нутра землі, і якої джерело є неначе вступом-брамою до підземного царства, неможе пошкодити такій будові. Христос здвигне нову, Свою Церкву, де Він буде визнаваний Богом і прийматиме богочитання Йому єдиному належне. А тому, що Він поставить свою Церкву на Скалі-Петрі, то не переможуть Її ні смерть, ні сила пекла.

Колись Христос обіцяв Петрові нове ім'я. Тепер йому накладає його. І пояснює його значіння. Завдання Петра буде: стати основою нової святої будівлі. Христос давніше говорив про незнищальність дому побудованого на скалі, навіть у найлю-

тішу бурю (Мт. 7, 24). Його нова святиня потребує такої ж незрушної основи, бо нападатимуть на неї всі сили ада. Христос, як будівничий і господар своєї Церкви, вибирає Петра за ту основу. Петро з ласки й волі Христа стає такою основою. Воля ж Христа йде вслід за волею небесного Вітця, що вибрав Петра з-поміж інших і дав йому ласку пізнати й визнати Христа за Божого Сина.

Христос будує свою Церкву на Петрі. І тому, лише Церква, що основана на Петрі й на ньому стоїть, є Христовою Церквою, а всі інші не можуть бути Христові. Сумнів тут неможливий. Наше заключення це найпростіший і конечний вислід із слів самого Христа Спасителя!

Св. Петро—ключар Божого царства

Та Христос не задоволівся одним ясним порівнянням. Щоб нам не було тяжко пізнати, як саме Його св. Церква буде цілковито залежна від Апостола Петра, Він уживає ще іншого порівняння.

Христос додає: *“І дам Тобі ключі царства небесного!”*

Церква порівнана вже до будівлі-

святині. Тепер новий образ. До дому й до святині не ввійде ніхто, як йому не отворять замкнених дверей. До святині Христової Церкви ключі має один Петро. Кому він отворить, кого він впустить до середини, той і дістанеться там.

Хто має ключі дому, той є паном дому. Хто мав ключі міста, був паном міста. Звідси й пішов звичай передавати ключі дому, церкви, міста великим достойникам, наче на знак, що їм передається у володіння той дім або громаду. Не хто інший, але сам Христос, що має ключі свого царства і всю владу його (Откр. 1, 18:3, 7), передав ті ж ключі і ту владу одному Петрові.

Петрова влада—в'язати й розв'язувати

Христос додає ще третю обітницю Петрові: *“та й що тільки ти зв'яжеш на землі, воно буде зв'язане на небі: а що тільки розв'яжеш на землі, воно буде розв'язане на небі.”*

Дехто ті слова вяже з попередніми в одне. А це нова обітниця. Вона, опісля, буде дана всім апостолам разом із Петром (гл. Мт. 18, 18); одна-че, їм, апостолам, не згадає Христос про ключі царства. І не дістануть во-

ни власти вязати-розв'язувати без Петра, або осібно від Петра, як це він дістав її осібно й скоріше від них.

Значіння слів: “вязати й розв'язувати” дехто поясняє з тодішнього звичаю у Жидів. Тоді, як котрийсь учитель закону (напр. Гіллель або Шаммай) щось зв'язував, значило, що він це збороняв; а як що розв'язував, то дозволяв. Так і Петро буде в св. Христовій Церкві давати закони, його ж постанови будуть мати відразу признання і в небесах.

Все воно ясне, й усе таке особливіше! Великі слова Христові, великі обітниці дані св. Петрові!

А що ж на це кажуть негатолики

Хоч такі ясні Христові слова, то протестанти й православні їх перечать. Давніше, вони твердили, що Христос тут не говорив про Петра, а про Себе самого. Він, кажуть вони, так говорив: “*Ти є Скала — (Кифа-Петро) а на цій Скалі (тут пальцем вказав на Себе) я збудую мою Церкву.*” Чи ясно вам? Ти є Петро і не є Петро, бо я є той Петро, на котрім буде збудована Церква! Хоч у св. Євангелії читаємо: “*А я тобі кажу... Ти є Петро... і тобі дам ключі... і що тільки зв'яжеш...*” то все по їхньому не до Петра сказане. До кого ж тоді

було воно сказане, скажіть мені? І чому ж це старі, наші, словянські переклади св. Євангелій читали ось так: *“Ти є Петро-Камінь і на сім камені...”* Або ще краще: *“Ти є Петро і на сім Петрі созижду Церкву мою.”* Та й ще нехай би вони признались, де то вони вичитали про той палець звернений на самого Христа? Чи можна фантазіями, на нічому не опертими, пояснити слова св. Євангелії?

Та й протестанти — самі спостерегли, що від їхніх доказів несе неповажністю. Проте, щоб усе таки не признати католикам правди, кажуть, що слова Євангелії св. Матея не були сказані Христом, а щойно згодом попали у св. текст. Звідкіля ж вони це знають? Чи можна ж проти доказу всіх до нині знайдених рукописів св. Євангелії поступати як діти і самовільно щось опустити, щось витягти, щось додати, щось скоротити, щось поправити, щоб тільки не приймати правди, хоч вона ясна як сонце? Ніюдин рукопис Євангелії, ніюдин старинний її переклад, ніюдин із св. Вітців Церкви не стоїть за ними, а всі проти них... Одне, вони свої видумки кладуть, як наукові докази й заключення. Жене їх до того якась незрозуміла ненависть проти Петра-

Скали, основи Христової Церкви. Та їх напасті й крутійства не переможуть правди, не переможуть Церкви Христом поставленої на Петровій Скалі.

Всі ті три порівняння це три вислови про одну й ту саму річ: про повну й цілковиту власть Петра, про його головство, про його першенство в св. Христовій Церкві. З слів Христа про “скалу,” “ключі,” “власть вязати й розв’язувати” виросло Христове царство — Церква на землі, царство найбільше в світі, єдине зо старих царств, що ще сьогодні живе, як інші вже погинули. За ті слова Христові багато вірних терпіло, багато пішло на смерть. За тих пару слів Христових сьогодні мучаться й умирають наші рідні в Україні.

Ще інші православні й деякі протестанти кажуть, що Христос не говорив про самого Петра, а тільки про його віру. На тій вірі Христос збудує свою Церкву. Нехай би вже! Але чи віра Петра може існувати без віруючого Петра? І чи віра може тримати ключі? Чи вона може вязати-розв’язувати? — Певне, що без віри в месіянство Христа та Його Боже синівство, без тої віри даної Петрові, як каже Христос, самим Отцем небесним, Петро не був би почув вели-

ких Христових обітниць. І тому св. Отці Церкви не раз підкреслювали велич цієї віри св. Петра, коли боролись проти єресі аріян, що відкидали віру в Боже синівство Христа. Одначе, всі вони знали й признавали, що слова Христа були сказані до апостола Петра, а не відносили їх до якоїсь безособової віри.

Ще інші кажуть: може Христос і обіцяв Петрові те все, що ви кажете, але Петро це все втратив, коли тричі відрікся Христа в ночі великого четверга.

Чи Петро втратив першенство?

В Євангелії св. Луки, в гл. 22, 31 читаємо оці слова Христові до Петра: *“Симоне, Симоне, ото сатана старається просіяти вас, як пшеницю. Та я молився за тебе, щоб не змаліла віра твоя. І ти колись, навернувшись, утверджує братів твоїх!”* І зараз заповідає йому потрійне його відречення.

Як у тамтих словах Христа “брами пекла,” так тут “сатана” буде нападати на Христову громаду. Як там Петро-Скала буде остоею Церкви проти їх нападів, так тут молитва Христа йде до небес не за всіх, а окремо за незломність віри Петра.

Тоді він зможе й тоді він має кріпити в тій боротьбі своїх братів апостолів. Ці слова Христові це друге місце в св. Євангелії про становище Петра в Церкві.

Звернім увагу: Христос говорить ці слова разом із осторогою для Петра, що цієї ночі він Його тричі відречеться. Христос знає про це, Христос знає також, що Петро навернеться... І при тім усім запевняє Петра про свою молитву за його віру.

Сталось, як Христос заповів. Петро відрікся Христа. Не заперечив віри в Христа, а тільки не мав відваги визнати її при всіх. І зараз розкаявся та почав гірко плакати...

Це було навернення Петра, після якого він має утверджувати своїх братів у вірі. Це також була для нього велика наука покори, щоб він міг бути ласкавим й виrozumілим проповідником для інших. Бо кілька разів казав Христос своїм апостолам, коли вони сперечались — хто буде з них перший: *“хто хоче бути перший, нехай наперед стане покірний, як дитина, нехай стане слугою для всіх...”* (Мт. 9, 32; 18, 1:20, 25). Себто: Христос не перечить, а знає, що один із апостолів буде перший; лише вимагає від нього наперед смиренности дитини, покори слуги.

Христос не тільки не відсунув на-верненого Петра від себе, але — так, як заповів — далі затримав його першим між своїми апостолами. Ось, як лиш ангели зявилися побожним мироносицям звістити Христове воскресення, то зараз кажуть їм повідомити про це апостолів і Петра (Мр. 16, 7), вказуючи тим, що Петро між апостолами найважніший. Йому першому з-поміж апостолів об'явився воскреслий Спаситель. Апостоли приймають те об'явлення, як достаточний і рішачий доказ правди воскресення, бо кажуть “воістину воскрес Господь і явився Симонові” (Лк. 24, 35; пор. 1 Кор. 15, 5).

Пастир Христового стада

Третє головне місце про Петра в Євангеліях говорить нам, як Христос, на своє місце, зробив його пастирем свого стада. Воно записане в св. Івана, гл. 21, 15-17.

Знана нам усім поява Христа св. апостолам над берегами Генезаретського озера. Апостоли з Петром цілу ніч ловили рибу і нічого не зловили. Рано вертаються змучені до берега. Там стоїть Христос. Каже наново закинути сіти й дає їм чудесну ловлю риб. Поволі плывуть вони до берега, де чекає Христос. Та Петро кидаєть-

ся у воду, щоб скоріше доплисти й бути з улюбленим Учителем.

Христос, як найлюбіша мати, приготував своїм змученим апостолам теплий сніданок. По сніданку звертається до Петра з особливішим питанням. Це й показує, що Христос прийшов тепер до своїх апостолів тільки задля нього, задля Петра.

Тяжко віддати повноту ріжнородної краси й відтіней Христових питань і Петрових відповідей цього оповідання в Євангелії св. Івана. Нам треба би ось так читати (в дужках додатки для пояснення):

Коли ж вони пообідали, Ісус сказав до Симона Петра:

Симоне, сину Івана, чи ти мене любиш більше, як вони? Каже йому (Петро, покірний тепер, не вагається поставити себе понад інших апостолів і не сміє повторити слів про повну любов): Так, Господи, ти знаєш, що я приятель твій (по грецьки: фільо се). Каже йому (Ісус): Паси моїх ягнят. Каже йому (Ісус) знову: Симоне Іванів, чи ти любиш мене (шануючи покору Петра, не згадує вже про любов більшу від любови тамтих). Каже йому (Петро): Так, Господи, Ти знаєш, що я приятель твій. Говорить йому (Ісус): Стережи моїх овечок. Каже йому (Ісус) втретє: Си-

моне Іванів, чи ти любиш мене? Зажурився Петро, що сказав йому втретє, чи ти любиш мене і каже йому (повним виливом серця, визнаючи найщирішу любов): Господи, Ти ж усе знаєш; Ти знаєш, що я люблю Тебе! Каже йому (Ісус): Паси моїх овець.

Чи не прегарна картина, змальована короткими словами. Ранок над берегами Генезаретського озера; до світні мряки підносяться й уступають місця новому дневі, що настає. За Христовими словами новий день настає для Його св. Церкви. Хто більше любить, тому більше буде дано, говорив раз Ісус (пор. Лк. 7, 43). Петрові по трикратнім покірнім і не смілім визнанні любови дає Христос найвищий уряд першого Пастиря своєї Церкви. Потрійне питання, відповідь і поручення, хоч зажурило Петра, не конечно мусіло бути самим тільки надолуженням за три відречення в ніч великого четверга. Їх можна брати, як урядове переведення торжественної інвеститури-введення в найвищий уряд нового Пастиря Христового стада.

Христос сказав про себе: *“Я є Пастир добрий”* (Ів. 10, 1-18). Сьогодні Він Петра робить Пастирем на своє місце. Пастир Добрий уже положив

своє життя за свої овечки. Тепер віддає їх усіх, без виїмку, як це свідчать потрійні назви (ягнята, овечки, вівці), старанню Петра. Отак поділився з Петром урядом Пастиря і зараз додає, що й доля Петра-Пастиря буде така сама, як Христа-Пастиря. І Петра колись опоясять та поведуть на хресну смерть; він піднесе свої руки на розп'яття, віддаючи своє життя за Христа та за Його улюблене стадо — св. Церкву.

Порівняння з пастирем ясне. В старині люди називали пастирями своїх королів, царів, вождів, провідників (пор. Єр. 23, 1:4; Цар. 5, 2; Мт. 2, 6; також Іліяда Гомера, 1. 263). Пастир веде своє стадо на добру пашу, тримає його вкупі, завертає заблуканих, карає впертих, відлучує заражених, береже від небезпек. Це все має робити тепер Петро в Христовім стаді, бо Христос уже відходить до неба, бо настає день Його св. вознесення.

І знову противники св. Петра, щоб не узнати його достоїнства першого Пастиря в Церкві, кажуть, що ціла ця подія означає тільки віддання Петрові влади апостола, бо він її втратив своїм відреченням від Христа; інші простіше кажуть, що тих слів Христос ніколи не говорив, а їх до-

дали пізніше до св. Євангелії католики. Що Петро не втратив власти й гідности апостола своїм відреченням, то ми вже бачили з його пошани серед апостолів зараз по Христовім воскресенні. Що комусь же стає відваги заперечувати правдивість Христових слів, коли ми їх знаходимо в усіх нам до сьогодні збережених рукописах св. Євангелії, то, справді, не знати, що тут більше подивляти: очайдушність, впертість чи засліплення?

Після Вознесення Христа

Ліпше від нас знали й розуміли волю свого Учителя апостоли й ученики та й перша Христова громада. І тому великої ваги є те, що в історії перших років Христової Церкви, в Діяннях Апостолів, ми знаходимо ясно й незбито змальовану нам гідність і владу св. Ап. Петра в молодій Церкві. Дуже багато там подій, у яких Петра ми бачимо правдивим головою-провідником — першим серед усіх апостолів. Згадаймо натяками лише важніші з них.

Як тільки Христа не стало між апостолами, вони, неначе інстинктивно, йдуть за Петром, за його проводом; всі гуртуються довкола Петра. Він нагло виростає понад усіх апо-

столів; всі до нього звертаються, всі чекають на його рішення, на його слова. Приймають це як річ самозрозумілу; сам Петро, свідомий того, так і поступає.

Ось, ще перед Зісланням св. Духа, Петро переводить вибір нового апостола Матія на місце пропавшого Юди (1, 15). У день Зіслання св. Духа, він — бідний рибак, що ніколи прилюдно не говорив, нараз стає до проповіді, говорить до тисячів народу, як відповідальний за всіх (2, 22); перший тисячами навертає нових християн, проповідує в святині, уздоровляє, на суді говорить за всіх апостолів (3, 12). Як голова нової громади картає Ананію й Сапфіру (5, 1), до ніг йому складають перші християни датки для громади. Поминаючи дрібні події, згадаймо ще як знову за Божим об'явленням Петро вирішує справу великої ваги: припускає до нової Церкви перших поган (гл. 10). Нарід має Петра за першого між апостолами (2, 37:5, 15); за першого між ними має його й Ірод-Агрипа, бо кидає Петра до тюрми, щоб Жидам угодити. Читаючи про смуток перших християн за Петром, і про їх спільну молитву за нього, й про радість з приводу його увільнення, чуємо, як дуже він для них був доро-

гий, як дуже високо вони цінили його (гл. 12). Коли ще раз вибух спір за поган припущених до нової Церкви, тоді зібрались апостоли й важніші ученики на собор у Єрусалимі. Петро тут виступає знову, як голова; говорить, всі тихо слухають. Яків поручає Петрове рішення. Так кінчиться той спір за поган (гл. 15).

Чи того всього не досить нам? Читав я, як то в одній протестантській школі говорив їх учитель про Діяння Апостолів. Прочитавши декілька розділів, де Петро постійно виступає перший, рішальний, провідний, протестант-учитель до своїх слухачів сказав із жалем: “Тут ви самі можете вже бачити початки папської напасти!” Ми ж знову мусимо сказати інакше: тут ми бачимо, не якусь напасть, а лише сповнення слів Христових, сказаних до Петра в Євангелії.

Петро—Намісник Христа

Ми читали, як Христос до Петра сказав: “*Ти Кифа-Скала... тобі дам ключі... я молився за тебе... ти навернувшись, утверджує братів своїх... паси моїх ягнят, овечок, овець...*” Ми знаємо й віримо, що Христос є “камінь угольний” (Мт. 21, 42), Христос має владу ключів (Откр. 1,

18; 3, 7), Христос є Господь і учитель апостолів (Ів. 13, 13), Христос є “пастир овець” (Євр. 13, 20) і “пастирначальник” (1 Птр. 5, 4). Але й мусимо признати, що Петро має заступити Христа для Його св. Церкви, коли Христос стане невидимий, коли відійде з нашого світу. Церква Христова складається з людей; для них треба видимого провідника. І тому, поки будова Христової Церкви має остоятись проти брам пекла, поки треба буде вірним утвердження у вірі, поки будуть овечки Христові потребувати видимого Пастиря, поти мусить десь бути та Скала, мусить десь бути той Учитель, мусить десь бути той Пастир. Ним є Петро, — ним після Петра, після його смерті на хресті на ватиканським узгір'ї в Римі, будуть його наступники, єпископи Риму.

Не покликувались ми в цій книжечці на віру й слова св. Вітців першої Церкви. Не відкликались навіть на дуже численні вислови нашого, спільного нам і православним, богослуження, де ми знаходимо ясно визнану віру в першенство ап. Петра серед інших апостолів. Це буде завдання наступної книжечки. Хочу тільки сказати: ніяк не можу зрозуміти отих людей, отих учителів,

отих проповідників, що наперед читають людям слова св. Євангелій, Діяній Апостолів, відправляють богослуження, де наша Церква всякими способами виславляє Петра, як *“апостолів верховного, председателя, первостоятеля, наставника, вождя, — Церкви предстоятеля, первопрестольника ітд.”* — а потім, вони, виходять на проповідницю і звертаються до людей з проповіддю, яка все це заперечує, — яка противорічить словам св. Письма, св. Вітців, словам богослуження і здоровому нашому розумові.

Оповідает князь Волконський, після свого навернення до католицької Церкви, як то один піддячий у тамбовській стороні говорив йому: “І що то вони говорять, що Петро не був старший над апостолами? Та ж я це співаю в крилосі. Ось, співав на празник св. Петра. Я знаю, що то в тих книгах написано!” — Простий і незіпсутий розум мусить дійти до того самого заключення. Ми, справді, знаємо, що в св. книгах написано!

Де є Христова Церква?

Тепер ми легко можемо відповісти собі на питання поставлене на самім початку нашої книжечки: де сьогодні шукати нам правдивої Христової

Церкви? Відповідь буде та сама, що її давали св. Вітці в перших віках християнства: Де св. Петро, там Христова Церква.

Вона нині є збережена для нас у католицькій Церкві. Правдива й свята, одна своєю вірою, наукою, мораллю, послухом для одного видимого свого Пастиря, — та сама в соборах-базиліках, бідних церквах і маленьких каплицях, в столичних городах і в маленьких селах, в Європі, Америці і на всіх континентах, на морях і островах, завсіди й усюди *одна й та сама!* І якщо ця одна Церква не є та, що її Христос поставив на скалі Петра, як вона не є та, що її, як своє стадо, поручив Він своєму заступникові-пастиреві, — то в такому випадку, на світі нині нема вже більше правдивої Христової Церкви. Тоді всі слова Христові були сказані намарне, Його обітниці не сповнились! Але ж Він казав: *“небо й земля минуться, а слова мої не минуться!”* (Мт. 24, 35).

**
*

Осіnnю 1942 року я був у однім містечку лівобережної України. Шукав я з трудом за правдивою пшеничною мукою, потрібною для просфори до літургії. Люди не мали чистої муки. Вказали мені на один

млин у тім містечку, де мололось збіжжя для війська. Я пішов туди. В розмові з людьми, що працювали в млині, вийшло, що я є католицький український священик, і що мені треба чистої пшеничної муки для богослуження. Радю вони мені її дали. Питались про стан української католицької Церкви в Галичині. Один із старших сказав, між іншим: “Колись ми були всі разом і колись ми всі будемо разом із вами. Нам досить тої церкви, що давніше слухала й вислугувалась князям і царям, а сьогодні служить смиренню найбезбожнішим сатрапам большевизму!”

Глибоко запали мені в серце ці слова! І в серці тім прокидалась молитва свята: “Боже наш, Боже! чи ще довго чекати нам на цей святий великий день?” Та сама молитва нехай буде й закінченням нашої книжечки. Час виглядає грізніший, як колинебудь. Покищо, на нашій рідній землі, ликує сталінське страшне переслідування. Наша католицька Церква урядово зліквідована, — зійшла в підземелля. Сталені удари червоного Сталін-молота падають на скалу Петрову, на скалу Церкви. Але ми віримо Христовим словам: “і врата адові не одоліють ніколи!”

Скала переможе Сталь!

ВІДГОМІН “СЛОВА ДОБРОГО ПАСТИРЯ”

...Я, справді, радий, і думаю, що кожний, хто прочитав хоч одну книжечку видання “Слова Доброго Пастиря,” що Ви взяли за таке благородне діло: видання таких книжечок. Книжечки “Слова Доброго Пастиря” — це духовий корм для нас, розкинених на чужині, це сторож моралі нашого суспільства. Нічого більше, лиш успіху у Вашій праці, можу Вам побажати.

З християнським привітом
Лука Костелина, Шикаго, Ілл.

*

Most Rev. Basilian Fathers: I would like very much to have you continue sending me the booklet “Slovo Dobroho Pastyrya.” I am enclosing \$2.00 for same. Thank you.

Sincerely

Mrs. Melania Soyчук,
Jersey City 6, N. J.

*

Dear Fathers: I have been receiving your booklet for quite some time and am greatly indebted to you. It is certainly splendid reading material. Enclose you will find a money order for five dollars. God bless you.

Respectfully yours,

Mrs. John Stremba, Reading, Pa.

*

Дорогі Отці! Посилаю Вам \$5.00 на оплату за книжочки “Слово Доброго Пастиря.” І бажаю Вам якнайкращих успіхів у видаванні цих книжочок.

Ева Раговська, Бруклін 25, Н. Й.

*

Дорогі во Христі! Пишу Вам за ті Ваші книжечки “Слова Доброго Пастиря.” Вже третій рік читаю їх. Та я був би радий, щоб цю книжечку кожда наша людина читала. Бо та книжечка, то так, як господарови Добрий Помічник на господарстві — і допоможе, і порадить. Побожна вона, але й повчаюча.

Зістаюсь з пошаною

Роман Фундига, Форд Ситі, Па.

Ціна 15 ц.

ДОБРОДІІ “СЛОВА ДОБРОГО ПАСТИРЯ”

На видавання наших книжечок зложили жертву Вш. п.п.:

1. М. Сивак, Джерзи Ситі, Н. Дж.....\$8.25
2. В. Сьвідерський, Пітсбург, Па..... 7.00
3. Р. Кулак, Шикаго, Ілл. (вдруге) 5.00
4. Й. Рубаш, Честер, Па. (вдруге) 4.00
5. О. Фостик, Філадельфія, Па..... 6.00

Нашим жертводавцям складаємо щиру подяку за їх жертвенність. Хто буде наступний?

МАЄТЕ Ваших СИНІВ чи БРАТІВ у ВІЙСЬКУ, а може й на ФОНТІ? То передплатіть їм оцю маленьку, приступну книжечку “Слово Доброго Пастиря”! Вона стане для них найвірнішим другом у їх вояцькій долі. І цим зробите їм милу несподіванку. Передплата на рік \$1.50.

НОВИНА!

Великий Календар-альманах О.О. Василяна на 1953 р., спільний на ЗДА й Канаду. В йому багато статей (коротких), і оповідань, і поезій, і гумору та сатири, новин, історійок, — усе прецікаве! Ціна Календаря \$1. — Хто бере п'ять примірників — один має задармо. Замовляти лише в нас і не зволікати, бо наклад обмежений!

“Good Shepherd”

Basilian Fathers

709 Front St.

Hempstead, L. I., N. Y.

“Слово Доброго Пастиря”
Видавництво О.О. Василяна
в ЗДА

**[PRINTED
IN U.S.A]**